



Pædagogisk læreplan 2020 - Børnehaven Broholm



Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for personalets pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner i relation til de intentioner, mål og krav, som fremgår af Dagtilbudsloven. I teksten finder du løbende links til supplerende informationer på vores og andre relevante hjemmesider.

Læreplanen er et fagligt dokument, hvor du som læser får et kig ind i det pædagogfaglige rum. Efter hvert afsnit indsætter vi beskrivelser, hvor du kan læse om, hvordan personalet omsætter den pædagogiske læreplans intentioner og mål i praksis. Du vil her blive præsenteret for to pædagogiske værktøjer *Miniprojektbeskrivelser* og *Praksisfortællinger*, som personalet bruger i arbejdet med pædagogisk læreplanlægning.

Et *Miniprojekt* er en handling eller et forløb, som sættes i gang af en eller flere pædagogiske medarbejdere, med henblik på at planlægge, undersøge, evaluere og udvikle pædagogisk praksis. *Praksisfortællinger* er fortællinger om udvalgte episoder fra pædagogisk praksis, fortalt af pædagogiske medarbejdere, med henblik på at formidle, undersøge og udvikle den pædagogiske praksis. Formålet med at bruge disse værktøjer er, at realisere det pædagogiske grundlag og mål i den pædagogiske læreplan.

Gennem personalets beskrivelser får du mulighed for, at følge deres overvejelser og valg, når de udvikler og udfolder pædagogikken inden for læreplanens forskellige områder og temaer. Vores pædagogiske læreplan opdateres løbende med nye projekter og fortællinger fra praksis.

Vi håber du finder relevant viden og indsigt undervejs – rigtig god læselyst!

Dette er et materiale fra Faaborg-Midtfyn Kommune.

Der er hentet inspiration fra Børne- og Undervisningsministeriets "Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold" samt "Skabelon til pædagogisk læreplan".

Miniprojektskabelonen er udarbejdet i samarbejde med UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole.

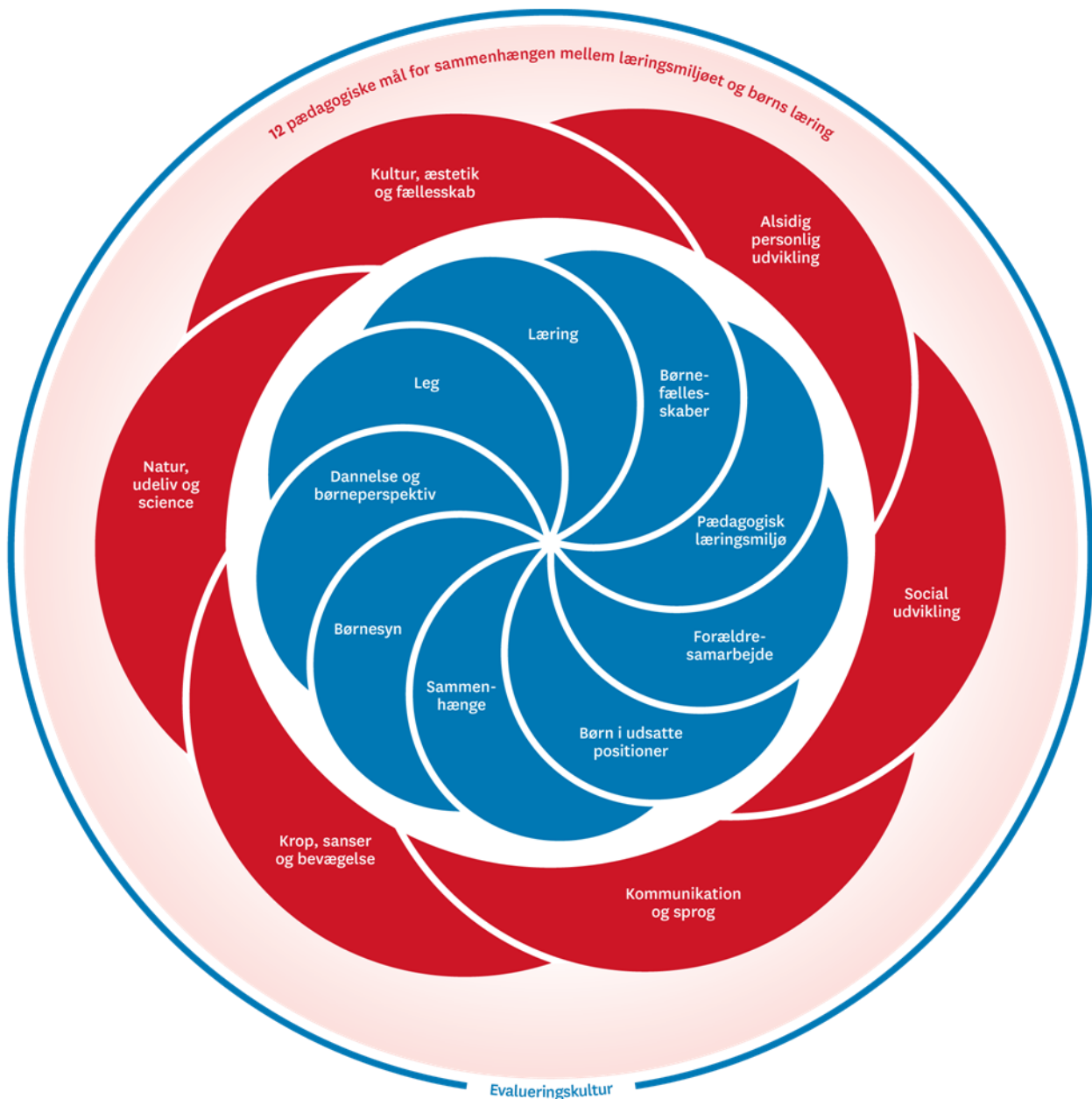
Skabelon til praksisfortællinger er udarbejdet med inspiration fra "Pædagogens grundfaglighed -Grundbog til pædagoguddannelsen", DAFOLO.

Indhold

Pædagogisk læreplan 2020 -Børnehaven Broholm.....	1
Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan	4
Hvem er vi?.....	6
Pædagogisk grundlag.....	7
Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber	8
Pædagogisk læringsmiljø.....	9
Miniprojekt om: "Dannelse i spisegrupper på Blå stue – sensommer 2019"	10
Evaluering af Miniprojektet.....	10
Praksisfortælling om: "Dannelse i spisegrupper på Blå stue – Januar 2020"	11
Analyse og fortolkning.....	11
Samarbejde med forældre om børns læring.....	11
Miniprojekt om: "Forældreinddragelse via hverdags-fotos til forældremøde – 2019"	12
Evaluering af Miniprojektet.....	12
Børn i udsatte positioner.....	13
Miniprojekt om "Storehjælper i garderoben – Blå stue – 2019"	14
Evaluering af Miniprojektet.....	14
Sammenhængende børneliv	15
Miniprojekt om: "Rutiner i storegruppens garderobe" – efterår 2019.	16
Evaluering af Miniprojektet.....	16
Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan.....	16
Inddragelse af lokalsamfundet	17
Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	17
Miniprojekt om: "Stillerum" på Gul stue – September 2019	17
Evaluering af Miniprojektet.....	18
De seks læreplanstemaer	19
Alsidig personlig udvikling	20
Pædagogiske mål for læreplanstemaet:.....	20
Social udvikling	21
Pædagogiske mål for læreplanstemaet:.....	22
Miniprojekt om: " Spisning i teams i storegruppen – efterår 2020"	22
Praksisfortællingen om: " Spisning i teams i storegruppen – efterår 2020"	23
Analyse og fortolkning.....	23
Kommunikation og sprog	24
Pædagogiske mål for læreplanstemaet:.....	24

Miniprojekt om: "Sproglig udvikling i spisegruppe på Blå stue" – december 2019	25
Evaluering af Miniprojektet.....	26
Krop, sanser og bevægelse.....	27
Pædagogiske mål for læreplanstemaet:.....	27
Miniprojekt om: "Brug af salen" december 2019	28
Evaluering af Miniprojektet.....	29
Natur, udeliv og science	30
Pædagogiske mål for læreplanstemaet:.....	30
Kultur, æstetik og fællesskab	31
Pædagogiske mål for læreplanstemaet:.....	31
Evalueringskultur.....	32
Hvordan skaber vi en evalueringskultur?.....	33
Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan?.....	33

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan



Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der løbende til publikationen.

I Faaborg-Midtfyn kommune har vi udviklet et værktøj - *Læringsblomsten*, som hjælper os med, at holde styr på temaer og mål i den pædagogiske læreplan. Det gælder både når vi planlægger vores hverdag med børnene, samt når vi reflekterer over sammenhængen mellem de pædagogiske læringsmiljøer, vi skaber, og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Her kan du få en præsentation af [Læringsblomsten](#)



Læringsblomsten findes også i en papirudgave, som du kan se et eksemplar af, hvis du henvender dig til personalet i vores dagtilbud.

Vi anvender blandt andet Læringsblomsten, når vi arbejder med *Miniprojekter* og *Praksisfortællinger*. Læringsblomsten giver os et overblik, når vi skal forholde os til læreplanens 6 indholdstemaer, samt de 12 mål for sammenhængen mellem de pædagogiske læringsmiljøer og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Temaer og mål er fastlagt via lovgivningen, og således fælles for alle dagtilbud i landet.

Hvis du vil vide mere om, hvordan personale og bestyrelser er blevet klædt på til at styrke arbejdet med pædagogisk læreplanlægning, kan du finde yderligere information på [Faaborg-Midtfyn Kommunes hjemmeside](#)

Hvem er vi?

Her beskriver vi kort vores stamoplysninger, pædagogiske profil og lokale forhold.

Børnehaven Broholm

Broholmvej 42

5672 Broby

Tlf. 72530420

Børnehaven Broholm er en daginstitution beliggende i et villakvarter i Allested-Vejle. Børnehaven Broholm er en del af Brobyskolerne og landsbyordning med Allested-Vejle Skole. Det betyder reelt, at børnehaven og skolens SFO er én og samme institution, og at vi har et naturligt tæt samarbejde mellem de to matrikler, som især gavner de større børn. I hverdagen leves livet i børnehaven dog primært på vores egen matrikel, hvor der er masser af muligheder for aktiviteter og leg – både inde og ude. Vores årsnormering er pt. 65 børn i alderen 3-6 år, der er fordelt på 3-4 stuer.

Børnehaven er bygget i 1972. I 1998 blev den udvidet til 480 m². Børnehaven er bygget i ét plan. Huset er indrettet med 3 stuer med flere tilhørende små rum. I midten af huset ligger køkkenet, der er indrettet med nedsænket gulvplads til de voksne, så vi kan mødes om maden i øjenhøjde med børnene. Her ligger også vores lille "sprogum", der er særligt indrettet med sprogmaterialer, bøger, spil mv. Derudover er der en sal, som bl.a. bruges til musik og motorik. Den har en foldedør som giver mulighed for en udvidelse til 90 m²., som kan bruges ved forældrearrangementer og lign.

Legepladsen er på 6000 m². og er opdelt i cykelbane, boldbane, sandkasser, kælke/rullebakke, klatretræer og buske, højbede, fuglekasser, bålplads og meget mere. En legeplads som er meget kuperet og med mange muligheder for fysisk udfoldelse. Derudover har vi en bygning med brændeovn, som bruges til naturværksted, træværksted og anden læring.

Det er en stor grad af fleksibilitet ift. indretning af hele huset.

Den pædagogiske læreplan er alene udarbejdet for det pædagogiske virke i Børnehaven Broholm.

På vores hjemmeside kan man læse meget mere om vores hverdag, vores værdier og om [Hvad der kendetegner Børnehaven Broholm?](#)





Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14



Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Her beskriver vi, hvordan de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag kommer til udtryk hos os. De øvrige fire elementer i det pædagogiske grundlag skal fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan, så dem kan du læse mere om i de følgende afsnit.

Vi har en grundlæggende tro på, at børn lærer bedst i leg. Derfor arbejder vi målrettet med læringsblomsten, og tager udgangspunkt i det enkelte barn eller børnegrupperes behov. Vi fanger barnets interesse og udbygger den. Vi er igangsættere, der giver inspiration til børnenes egne lege. Vi arbejder bevidst med små og store fællesskaber, hvor det vigtigste mål er barnets deltagelsesmulighed. Vi tager udgangspunkt i det enkelte barns kompetencer og behov og tilrettelægger en hverdag, hvor barnet og dets styrker er i centrum. I praksis betyder det, at vi opdeler børnene i små eller store grupper med det udgangspunkt, at alle børn skal lykkes, trives og udvikles. Al læring sker i samspil med andre børn.

Her finder du links til andre relevante oplysninger på vores hjemmeside om, hvordan vi forholder os til de fem centrale elementer.

- [Her kan du læse mere om vores pædagogiske overvejelser.](#)
- [Her kan du læse mere om hvad der kendetegner os i Børnehaven Broholm](#)
- [Er du nysgerrig på hvordan vi inddrager natur og udeliv i vores daglige pædagogik?](#)

Vi arbejder hele tiden med udvikle vores *Børnesyn*, samt syn på *Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber*. Efterhånden som vi arbejder med elementerne i praksis, indsætter vi herunder Miniprojektbeskrivelser og Praksisfortællinger, der viser, hvordan de fem elementer bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene.



Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Her beskriver vi, hvordan vi hele dagen skaber et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Vi har et stort fokus på at give det enkelte barn omsorg og tryghed. Vi har børnene med i alle hverdagens rutiner. Vi opfordrer børnene til at hjælpe hinanden, være med i rutiner og hverdagens praktiske gøremål. Børnene vil opleve en afvekslende hverdag, hvor der både vil være faste opgaver eller tilrettelagte aktiviteter, som de skal deltage i og plads til børnenes egen leg og fordybelse. Vi bruger ex. hverdagens rutiner til at snakke med børnene og understøtte deres sproglige udvikling. Borddækning har en masse sproglige, sociale, matematiske, relationelle udviklingsmuligheder. Vi bruger hele dagen og hele huset, både ude og inde, til at give børnene så optimale muligheder for udvikling som muligt. Vi har fokus på, at vores læringsmiljøer i høj grad giver varierede udviklingsmuligheder. Vi justerer løbende vores praksis, hvis vi kan se noget ikke fungerer optimalt. Måske kalder børnegruppen på noget nyt, eller sammensætningen af aldersgrupper ændrer sig. Vi er opmærksomme på hvordan vores indretning af læringsrum spiller ind, i vores pædagogiske læringsmiljø og tager velovervejede, fagligt funderede beslutninger om det.

Herunder ser I en illustration – Læringsmiljø-modellen. Den viser, hvilke elementer der tilsammen udgør det pædagogiske læringsmiljø: De daglige rutiner, vokseninitierede aktiviteter og børnekultur



– holdt sammen af lege og fællesskaber.

Her finder I links til andre relevante oplysninger på vores hjemmeside.

Læs om vores pædagogik her <https://broholm.fmk.dk/profil/paedagogik/>

Vi arbejder hele tiden med at udvikle vores *Pædagogisk Læringsmiljø*. Efterhånden som vi arbejder med læringsmiljøet i praksis, indsætter vi herunder Miniprojektbeskrivelser og Praksisfortællinger, der viser, hvordan vi udvikler læringsmiljøet i vores hverdag sammen med børnene.

Miniprojekt om: "Dannelse i spisegrupper på Blå stue – sensommer 2019"

Personalets udviklingsfokus

Vores spisegrupper er præget af meget voksenstyring. Der er meget børnene skal lære, og vi er endnu ikke vant til madordning. Der er nye smage, vi skal lære at styre bestik, få nok at spise, række mad til børnene.

Snakken i den ene gruppe hvor der er store sproglige udfordringer er ikke "naturlig", selvom vi prøver – den eksisterer næsten ikke.

Miniprojektets fokus

- At få børnene til at hjælpe hinanden, snakke mere ved bordet.
- At der bliver oparbejdet mere samspil og hjælpsomhed - dannelse. At børnene lytter og er opmærksomme på hinanden ex. sender mad.
- At vi som voksne kan trække os væk fra den servicerende rolle.
- At gøre børnene mere selvhjulpne.

Projektdeltagere

Børn i tre spisegrupper, på blå stue, samt voksne.

Læringsblomstens temaer og mål – Børneperspektiver

- At bruge hinanden som rollemodeller
- At udvikle mod til at bruge sproget, og få andre til at gøre noget for sig (ex. sende mad rundt)
- At der udvikles samtaler.

Læringsblomstens pædagogiske grundlag, temaer og mål – Professionelt perspektiv

Vi forventer at opleve:

- Om det virker at medinddrage de større børn som rollemodeller for de mindre.
- At den voksne ikke kun servicerer eller lægger op til samtale.
- At se om vi kan ændre kulturen omkring bordet, til at der er muligheder for samtaler.
- At børnene ser hinanden/er hjælpsomme.

Evaluering af Miniprojektet

Refleksion over praksis

Nye erfaringer: Det er vigtigt at give tid og selv fralægge servicerollen så meget man kan. At være medvirkende til god dannelse. At flytte focus over på børnenes egne potentialer – det skaber selvværd.

At tænke i børneperspektiv – Hvad tænker børnene ??

Sammenhæng mellem læringsmiljøet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse

Se praksis fortælling

Rutiner

- Sproglig udvikling
- Dannelse

Socialt – samtale v. bordet.

Opfølgning

Kollegaer på stuen

Videndeling

Personalemøde

Øvrige tanker og forståelser

Praksisfortælling om: "Dannelse i spisegrupper på Blå stue – Januar 2020"

Indledning – begyndelse

Børn fra blå stue der spiser frokost i tre grupper med en voksen i hver. I nogle måneder har vi haft børnene opdelt i alder i spisegrupper, og de mindste var i min gruppe. Madordningen var ny og de fleste ved mit bord havde sprogproblemer og næsten al kommunikation gik til mig som voksen. Vi besluttede at lave nye bordgrupper og sikre rollemodeller imellem de små og dem der er sproglig udfordret for at skabe sproglig deltagelse, dannelse og tryghed for personlig udvikling i fællesskabet. Vi har indført et skilt med "bede om" som vi øver at bruge så alle kommer på banen og de blive opmærksomme på hinanden og hjælper.

Hændelse– handlingsforløb

Et barn som er generet spørger mig/voksen om smørret (alt går via mig som voksen). Du skal prøve at spørge A der sidder ved siden af dig. A fanger den straks og vender sig om mod J og siger: "Skal jeg hjælpe dig?" Han giver hende smørret. "J" har lidt svært ved at smøre og siger til mig/voksen "det driller". A vender sig om mod hende og hjælper hende med at smøre sin mad uden indgriben fra mig og han snakker med hende undervejs. Jeg forsøger at holde mig tilbage som voksen og støtter sprogligt og guider i stedet for at servicere. Her hjælper det lille skilt med "jeg vil bede om..." når jeg peger på det så klarer de selv resten hinanden imellem.

Analyse og fortolkning

Hvad er barneperspektivet i fortællingen?

J` selvopfattelse er præget af usikkerhed og generthed. Hun siger ikke meget i det hele taget og holder meget på sig selv. Hun er mest tryk ved mig som voksen, og henvender sig derfor til mig. Jeg guider hende videre så hun føler sig tryk.

Barnet "J" føler sig mødt i situationen af A.

A har en empatisk tilgang til at kunne hjælpe og det er tydeligt at han nyder det. Det giver ham en position som en de andre børn godt vil henvende sig til. Det styrker "A"s selvopfattelse ved at være med til at få noget til at "virke" og være hjælpsom i fællesskabet.



Samarbejde med forældre om børns læring

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring"

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Vi arbejder hele tiden med at udvikle vores [Samarbejde med forældre om børns læring](#). Efterhånden som vi arbejder med dette i praksis, indsætter vi herunder Miniprojektbeskrivelser og Praksisfortællinger, der viser, hvordan samarbejdet med forældrene er med til at sikre trivsel, læring, udvikling og dannelse for børnene.

Miniprojekt om: "Forældreinddragelse via hverdags-fotos til forældremøde – 2019"

Personalets udviklingsfokus

Vi ønsker at inddrage forældrene mere i vores dagligdag – vise dem hvad der foregår her i børnehaven. Vi vil gerne åbne op for en dialog omkring forskellige situationer fra hverdagen – og benytte fotos til at tale ud fra.

Miniprojektets fokus

Vi benytter fotos af forskellige situationer, aktiviteter og lege, som *igangsætter* til dialog og samtale om børns udvikling, og forskellige perspektiver. Vi ønsker en større deltagelse til forældremøder og håber at denne metode kan gøre det mere tilgængeligt og motiverende for forældrene. Vi ønsker en ligeværdig dialog, hvor alles input er værdifulde, og der både er plads til humor og seriøsitet.

Projektdeltagere

Personalet i børnehaven forbereder forældremødet ved at tage og printe, billeder af forskellige hverdags situationer – der kan inspirere til dialog. Forældrene inviteres til mødet og indbydes til at deltage i samtalen på opfordring af en pædagog/medhjælper der er til stede i en mindre gruppe om et bord.

Læringsblomstens temaer og mål – Børneperspektiver

Ved at være nysgerrige på hvad der optager børnene, tilrettelægger vi aktiviteter og lege der inspirerer og udvikler børnenes kompetencer. Leg er i sig selv en kvalitet, der skal gives plads til og rummes på mange forskellige måder. Ved at inddrage fotos fra børnenes hverdag, og bl.a. vise situationer hvor de er optaget af noget – giver vi børnene en stemme og inddrager dem i de voksnes dialog til et forældremøde. Ved at tale "rundt om" et billede og sammen med forældrene give bud på hvad der mon er på færde – og hvad børnene mon tænker/gør/gerne vil være med til, giver vi forældrene en metode til at forstå deres barn, selv spørge ind til deres hverdag – og måske se på børnehavens fremtidige foto-opslag med "nye briller". Dermed støtter vi op om børnenes trivsel ved at skabe en rød tråd imellem dagtilbud og hjem.

Læringsblomstens pædagogiske grundlag, temaer og mål – Professionelt perspektiv

Vi ønsker at vise forældre at "Læring" kan være mange ting og opstå i alle mulige situationer, aktiviteter, rutiner og fællesskaber. Dermed håber vi at kunne give et indblik i, hvordan vi ser børnene, og deres potentiale for udvikling, trivsel og dannelse og læring – hen over hele dagen. Ved at vælge mange forskellige fotos, med forskellige børn og situationer, håber vi at forældrene hen ad vejen flytter focus fra "hvor er mit barn?" til "hvad mon der er på færde her", og via små hjælpe-spørgsmål fra personalet, får en god dialog omkring børneliv i en institution.

Evaluering af Miniprojektet

Refleksion over praksis

Der var meget forskellige oplevelser fra grupperne til forældremødet. Ved nogen borde var der meget dialog, ved andre oplevede personalet at de skulle "presse på" for at få alle til at deltage. Til efterfølgende evaluering, snakkede personalet om at det måske ikke er nødvendigt, for der er nok mange der får noget ud af det selvom de ikke har lyst til at deltage selv. Personalet fulgte op med udvalgte forældre – og fik en klar fornemmelse for at det havde været spændende og inspirerende – også selvom de havde fået et "kærligt puf" til at deltage. Ved nogen borde valgte man at fordybe sig længe i nogle fotos, andre steder gik man

mere systematisk til værks og ønskede at se og gennemgå alle fotos. Begge dele oplevedes at give et fint udbytte.

Sammenhæng mellem læringsmiljøet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse

Efterfølgende er personalet blevet mere opmærksomme på hvordan vi benytter fotos, og hvor vigtigt det er at der er lidt skriv med – hvis vi ønsker at fortælle en særlig pointe eller historie, ud fra fotoet. Det giver børnene mulighed for at inddrage deres forældre mere i deres hverdag – ved at vise fotos, hvor forældrene så har en hjælpetekst, der kan guide barnet i at fortælle. Særligt børn med sproglige udfordringer, har gavn af fotos til at vise hvad de har været med til i deres børnehave. Vi benytter ligeledes fotos (samt videoptagelser) til forældresamtaler, hvor det både kan fungere som ”icebreaker” til den svære samtale, men vigtigst af alt vise at vi ser barnet som det er, og har øje for barnets udvikling og trivsel.

Opfølgning

Vi har aftalt i personalegruppen, at vi jævnligt reflekterer over hvordan vi bruger fotos og video som dokumentation, og redskab i hverdagen, samt i samarbejdet med forældre. Vi deler vores erfaringer med hinanden for at inspirere og give gode råd.

Videndeling

Vi planlagde og evaluerede fælles i personalet. Vi har efterfølgende snakket om at videoer og fotos også kan være brugbare redskaber i forbindelse med tværfagligt samarbejde, med eks. Tale-hørekonsulenter eller Pædagogisk/psykologisk konsulenter, for at vise eksempler fra hverdagen.

Øvrige tanker og forståelser

Vi har haft en snak i personalegruppen omkring brug af fotos, og har konkluderet at der er mange (gode) måder at bruge det på. Nogle gange er det okay, bare at lave opslag hvor børnene selv fortæller om eller genkender oplevelser fra deres hverdag. Til forældremødet benyttede vi også en video for at illustrere hvordan vores nye madordning forløber. Videoen er efterfølgende blevet brugt både i vores Fællesbestyrelse samt til forældresamtaler. Det viser os, at videoer kan være et meget virksomt redskab, der også er rigtigt brugbart for at se en udvikling – enten hos børn eller i vores praksis.



Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Vi arbejder hele tiden med at udvikle vores [Arbejde med børn i udsatte positioner](#). Efterhånden som vi arbejder med dette i praksis, indsætter vi herunder Miniprojektbeskrivelser og Praksisfortællinger, der viser, hvordan vi skaber et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn lige muligheder for at deltage i hverdagens fællesskaber.

Miniprojekt om "Storehjælper i garderoben – Blå stue – 2019"

Personalets udviklingsfokus

En dreng "X", på stuen har det særligt svært med at komme i gang med sit overtøj i garderoben. Han reagerer ved at smide sig på jorden, kan ligge længe uden at komme i gang. Nogle gange bliver han meget frustreret og ked af det. Vi er nysgerrige på hvordan vi kan hjælpe ham (og alle de andre børn). Vores tanke er: at ved at give ansvar, oplever drengen at få tillid til egne potentialer og lærer at håndtere både modgang og medgang.

Miniprojektets fokus

Vi vil gerne have oparbejdet en god rutine omkring garderoben igen. Vi oplever at rutinen er "kørt af sporet". Vi ønsker at drengen X føler sig værdifuld og som en del af fællesskabet.

Vi lader drengene X og Y, være storehjælper i garderoben. Han sidder på en stol, og skal guide og hjælpe de andre (mindre) børn. Det er et projekt vi har lavet før, bare med alle børn. Lige nu er han og drengen Y, udvalgt særligt til at være "Storehjælper". Det er populært blandt børnene.

Vi registrerer i en kinabog, med dato og drengenes navne, hvornår vi oplever drengene kommer og spørger om at hjælpe. Vores ønske er at have øje for den positive udvikling, og bruge disse små iagttagelser til at gå i dialog med drengen X, og beskrive alt det gode, så han oplever sin egen indsats som værdifuld.

Projektdeltagere

Drengen X, og drengen Y, samt personale på blå stue og andre børn.

Læringsblomstens temaer og mål – Børneperspektiver

- At drengen X vil lære at følge vores rutiner på en hensigtsmæssig måde.
- At drengen x, på sigt kommer ud i garderoben og videre ud og lege med samme glæde som de andre børn.
- At drengen x, efter projektet selv tager ansvar – hjælper andre spontant (altså uden opfordring fra voksne), eller selv beder om at blive "Storehjælper"

Læringsblomstens pædagogiske grundlag, temaer og mål – Professionelt perspektiv

Vi forventer at se, at en fokuseret indsats selv over en kort periode kan rykke på meget. Vi håber at drengen X, selv kommer og spørger om han må hjælpe – både som storehjælper og i andre sammenhænge. Det er de voksne der sætter rammen og holder fast i rutinen. Vi sætter en (flytbar) skillevæg op, for at skærme drengen X, for andre forstyrrelser i garderoben. Vi håber det vil hjælpe så han kan koncentrere sig om opgaven (at hjælpe andre børn, og så sig selv) – og ikke bare følge sine egne impulser eller gå i stå. Vi ved at faste rutiner skaber overblik og ro for børnene.

Evaluering af Miniprojektet

Refleksion over praksis

Vi ser at:

- drengen X er vedholdende og koncentreret
- der er en god stemning omkring ham
- Drengen X, hjælper den anden storehjælper; drengen y.
- Drengen X er "lynlåsekspert"
- Drengen X, spiser færdig og går ud til sin "storehjælper"-opgave.
- De andre børn respekterer "storehjælper"-rollen.

Sammenhæng mellem læringsmiljøet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse

Vi ser at:

- ”Storehjælper”-rollen er blevet automatiseret så det nu ikke kræver særligt meget voksenstøtte.
- De mindre børn fra lillegruppen imiterer de store ved at sætte sig klar på ”Storehjælper”-stolene, og sige at nu vil de gerne være storehjælper.
- Vi oplever at drengen Y kan have brug for en pause i opgaven og lader derfor andre børn komme til.

Opfølgning

Personalet på stuen har fulgt op gennem små samtaler med drengen X.

Videndeling

Personalet på blå stue formidler deres miniprojekt til øvrigt personale. Dermed kan alle følge op på indsatsen og bruge de positive erfaringer, også med andre børn.

Øvrige tanker og forståelser

Vi reflekterer jævnligt over, hvordan selv tilsyneladende, små indsatser eller ændringer i vores struktur og rammer kan gøre en stor forskel. Vi ser barnet ind i fællesskabet og skulle der opstå konflikter, er vi nysgerrige på hvordan vi kan se anderledes på fællesskabet – i dette tilfælde garderoben som læringsmiljø – og ændre rammen så alle trives bedst muligt. Ved at ændre vores syn på drengen X, fra *en uromager der ikke havde kompetencen til at tage(alderssvarende) ansvar ind i egen læring* til at se ham som *en aktiv medspiller ind i fællesskabet*, har vi synliggjort drengens egen værdi og del i fællesskabet – og derved gjort ham mere selvsikker og i øget trivsel.



Sammenhængende børneliv

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Vi arbejder hele tiden med at bidrage til et [Sammenhængende børneliv](#). Efterhånden som vi arbejder med dette i praksis, indsætter vi herunder Miniprojektbeskrivelser og Praksisfortællinger, der viser, hvordan vi sikrer sammenhæng i børnenes liv og læring, i overgangene mellem hjem, dagtilbud og skoler, samt hvordan vi tilrettelægger vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen.

Miniprojekt om: "Rutiner i storegruppens garderobe" – efterår 2019.

Personalets udviklingsfokus

Vi er nysgerrige på at undersøge, hvorvidt det kan lade sig gøre at motivere til yderligere orden i garderoben gennem brug af billeder og struktur anført af en voksen fra stuen – For derved at skabe en sammenhæng mellem børnehaven, hjemmet og den snarlige skolestart.

Miniprojektets fokus

Projektet skal bidrage til at udvikle rutiner inden for læringsmiljøet omhandlende *garderoben*, herunder fællesskab, dannelse samt læring.

Projektdeltagere

Alle børn og voksne på Rød stue (Storegruppen med før-skolebørn).

Læringsblomstens temaer og mål – Børneperspektiver

Vi forventer at barnet vil lære at tage ansvar for ikke blot egne, men ligeledes fællesskabets materialer, områder mm.

Læringsblomstens pædagogiske grundlag, temaer og mål – Professionelt perspektiv

Vi har en forventning om at få et større indblik i, hvordan visuelle redskaber kan supplere daglig pædagogisk praksis – Og ligeledes om hvorvidt disse forbliver effektive på længere sigt.

Vi har en forhåbning om at opnå en større indsigt i det nuværende fællesskab på rød stue, samt eventuelle muligheder for videreudvikling.

Evaluering af Miniprojektet

Refleksion over praksis

Projektet har understreget vigtigheden af konstant voksen opfølgning gennem hele projektperioden, at der er en voksen fysisk til stede. Yderligere har løbende sparring med kollegaer ført til videre positiv udvikling af indsatsen. Vi har erfaret at billeder er en god metode at **introducere** et givent projekt som fokuserer på eks. vedligeholdelse af garderobe, legerum mm. Vi er blevet nysgerrige på effektiviteten af visuelle virkemidler i sammenhæng med andre projekter – Eks. Ift. strukturering af hverdagen.

Sammenhæng mellem læringsmiljøet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse

Vi har observeret at læringen fra denne indsats har haft en effekt på den alsidige personlige udvikling samt generelle adfærd for børnegruppen, også i andre fysiske rum og arenaer. Børnene er i stigende grad blevet opmærksomme på fællesskabet omkring stue, legetøj og garderobe.

Opfølgning

Det tilknyttede pædagogiske personale vurderer løbende indsatsens effekt på orden og vedligeholdelse af garderoben samt den generelle fornemmelse af ejerskab og fællesskab på stuen.

Videndeling

Vi vil dele vores erfaringer med det øvrige pædagogiske personale i plenum, samt i fællesskab søge nye udviklingsmuligheder.

Øvrige tanker og forståelser

Se også vores miniprojekt: "[Dannelse i spisegrupper](#)" – hvor Blå stue arbejdede med dannelse og selvhjulpenhed, med de lidt yngre børn.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Her på vores hjemmeside kan du læse om nogle af vores traditioner og aktiviteter ud af huset

<https://broholm.fmk.dk/hverdagsliv/arrangementer/oevrige-arrangementer/>

Vi arbejder hele tiden med *Inddragelse af lokalsamfundet*. Efterhånden som vi arbejder med dette i praksis, indsætter vi herunder Miniprojektbeskrivelser og Praksisfortællinger, der viser, hvordan vi inddrager lokalsamfundet i arbejdet med at skabe trygge og udviklende læringsmiljøer for børnene.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Vi har ikke på nuværende tidspunkt nogle gode værktøjer og systematikker til at arbejde målrettet med vurdering af børnemiljøet.

Vi har hele tiden fokus på *Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø*. Efterhånden som vi arbejder med dette i praksis, indsætter vi herunder Miniprojektbeskrivelser og Praksisfortællinger, der viser, hvordan vi inddrager børnenes oplevelser og perspektiver, når vi løbende vurderer og udvikler kvaliteten af børnemiljøet, som en del af arbejdet med at skabe trygge og udviklende læringsmiljøer.

Miniprojekt om: ”Stillerum” på Gul stue – September 2019

Personalets udviklingsfokus

Personalet oplevede at der var behov for et stille og afskærmet sted, hvor børn med behov for ro omkring sig kunne søge hen. Vi oplevede også at flere børn reagerede på larm og uro omkring sig. Derfor blev vi nysgerrige på hvordan vi kunne indrette vores fysiske rammer til at indeholde et roligt sted, hvor børn kan søge hen, når de har brug for ro, og afslapning i en travl børnehavedag?

Miniprojektets fokus

Oprettelse af et **”stillerum”** på gul stue. Vi ønsker en kultur på stuen, hvor det er ”tilladt” at søge væk fra leg og aktivitet – og finde ro i et stillerum, gerne med en hyggelig hule, bog eller stille musik. Vi vil også gerne bruge rummet som en rar pauseplads, til de børn der giver udtryk for at det er svært at være med i rundkreds eller når de er trætte før spisning.

Projektdeltagere

Stuens personale tilrettelægger, alle børn kan deltage, øvrigt personale bakker op.

Læringsblomstens temaer og mål – Børneperspektiver

Vi forventede at børnene ville opleve:

- At det er ok at ville være alene, søge væk fra fællesskabet ind i mellem.

- At de voksne giver mulighed for at man som barn kan trække sig, når man er træt eller har brug for en pause (at de voksne ser barnet og dets behov)
- At man kan høre forskelligt stille/mindfulness/meditations-musik, og opleve forskellige instrumenter og stemninger via musikken.
- At der er steder til (vild) leg, og steder til fordybelse og ro (op/ned arousal)

Læringsblomstens pædagogiske grundlag, temaer og mål – Professionelt perspektiv

Vi forventede at personalet ville opleve:

- At børnene bruger rummet som et roligt sted, hvor de fordyber sig i musik eller en bog, gerne sammen.
- At opnå viden om hvorvidt børnene bruger rummet (har behov for det) eller om de selv regulerer ved at søge andre steder hen.
- At udvalgte børn, får bedre mulighed for at deltage i fællesskabet efter de har brugt rummet (og dermed fået ro/en pause)

Evaluering af Miniprojektet

Refleksion over praksis

Vi voksne har nu et rum hvor vi kan læse historier og fortælle – mere skærmet, for uro og larm. Børnene brugte rummet, og virkede til at finde ro og fordybelse med enten en bog eller på madrassen med lidt legetøj. Rummet blev også brugt til et sted hvor man kunne finde ro inden samling, og vi oplevede udvalgte børn have stort udbytte af det og være mere ”klar” til at være med efterfølgende. Rummet blev også brugt, hvis enkelte børn ikke havde overskud til at være med i hele samlingen.

Vi har lært at det er vigtigt at informere alle voksne i huset, og følge op, så alle kan støtte op om projektet. Vi så at det var visuelt hjælpsomt med opslag for børnene med billeder der illustrerede hvad rummet kunne bruges til. Det var også hjælpsomt for vikarer.

Sammenhæng mellem læringsmiljøet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse

Igennem projektet har vi observeret og noteret, hvem der brugte rummet, hvad de legede og hvor længe. Desuden har vi spurgt nysgerrigt ind til børnenes lege og deres ønsker om rummets indretning og rekvisitter. Denne indsamling af iagttagelser har vi brugt for at analysere om rummet havde sin berettigelse, og hvordan børnene leger der. På baggrund af dette kan vi se at:

- Der er flere børn der bruger ”Stillerummet”, til stille aktiviteter.
- Børnene respekterer når vi siger hvad vi ønsker for adfærd i rummet.
- Flere børn søger selv at sidde i rummet og finde ro.
- Børnene vil gerne høre musik på cd – afspilleren.
- Rummet er blevet en tryk base, hvor det er okay at søge hen, både hvis man har brug for lidt ro eller til en skærmet leg med en ven. Man er ikke ”forkert” hvis man sidder alene i rummet, det giver bare mulighed for noget andet.
- Flere børn søgte hen i rummet med en ven, hvis de havde en legeaftale privat senere– dermed blev deres relation beskyttet.
- Samtidigt er det vigtigt at tilbyde børnene et (andet) sted hvor de kan blive motorisk udfordrede og fysisk aktive.

Opfølgning

Vi arbejdede med miniprojektet over 2-3 måneder, hvor vi ca. hver 3. uge evaluerede på stuemøde hvor hele stuen personale er med. Vi justerede undervejs, og har valgt at beholde rummet som et ”Stillerum” med madras, stille musik og bøger, dog med muligheder for at inddrage et arbejdsbord i rummet, til kreative

aktiviteter – uden voksenindblanding. (Da rummet i forvejen er et kreativt værksted og materialerne er let tilgængelige). Vi oplever at børnene tager den rolige stemning med i deres aktivitet om bordet, hvor de fint kan sidde 3-6 børn og fordybe sig.

Videndeling

Vi har delt vores miniprojekt og tanker til kollegaer på personalemøde, samt til forældre via opslag og i nyhedsbreve. Flere forældre har givet udtryk for at børnene nød at bruge "stillerummet" og flere var glade for at der var "et roligt sted" at aflevere om morgenen, på Gul stue.

Øvrige tanker og forståelser

Vi oplevede at nogle børn nu søgte aktiviteter og lege med øget aktivitetsniveau, på uhensigtsmæssige steder. Derfor tænker vi, at det fortsat er vigtigt med et andet sted, vi tilbyder den form for aktivitet. Vi reflekterede over, om vi kunne inddrage salen mere i hverdagen, og ikke kun på planlagte tidspunkter.

Vi vil gerne blive bedre til at bruge salen, og sætte rammer for legen herinde. Se miniprojekt "[Brug af salen](#)" om vores erfaringer med at inddrage salen mere i hverdagen og ændre kulturen.



De seks læreplanstemaer

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Som tidligere beskrevet, har vi i Faaborg-Midtfyn kommune udviklet et værktøj - *Læringsblomsten*, som hjælper os med at holde styr på de lovfastsatte temaer og mål i den pædagogiske læreplan, når vi planlægger vores hverdag med børnene og reflekterer over sammenhængen mellem de pædagogiske læringsmiljøer vi skaber og børnenes læring.

Her kan du få en præsentation af [Læringsblomsten](#)



På de følgende sider folder vi læringsblomsten ud, idet vi gennemgår læreplanens 6 indholdstemaer og de 12 mål. Under hvert tema finder du eksempler på, hvad der kendetegner de læringsmiljøer, som personalet stræber efter at skabe, samt hvad børnene skal have mulighed for at opleve i deres hverdag sammen med kammerater og personale.

I afsnittet om evalueringskultur, kan I læse mere om, hvordan vi evaluerer vores pædagogiske praksis og følger op, så vores læringsmiljøer bedst muligt understøtter børnenes brede læring inden



for og på tværs af de seks læreplanstemaer.

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Her kan I se nogle pejlemærker for, hvordan vi arbejder med vores pædagogiske læringsmiljø, så det tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag og understøtter de to pædagogiske mål for temaet *Alsidig personlig udvikling*, i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Som pædagogiske medarbejdere skaber vi miljøer

- der er præget af omsorg og tryghed samt appellerer til nysgerrighed
- der understøtter samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale samt børn imellem
- hvor alle udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden gennem leg og aktiviteter – på tværs af alder, køn, social og kulturel baggrund

Børnene i vores dagtilbud skal opleve

- at have mod på livet samt erfaringer med sociale positioner og demokratiske processer
- at være nysgerrige og føle sig trygge i verden, så de kan holde fast, prioritere og fordybe sig med tillid til egne potentialer
- at kunne engagere sig samt lege og deltage i forskellige fællesskaber, hvor de kan få hjælp til at regulere deres følelser og håndtere både med- og modgang

Efterhånden som vi arbejder med temaets mål i praksis, indsætter vi herunder Miniprojektbeskrivelser og Praksisfortællinger, der viser, hvordan arbejder med børnenes brede læring med særligt fokus på deres alsidige personlige udvikling.

I kan læse om vores miniprojekt ["Storehjælper i garderoben – blå stue – 2019"](#), og se hvordan vi har arbejdet med et barns syn på sig selv, og sin værdi ind i fællesskabet – for derved at skabe nogle bedre rutiner i en garderobe.



Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Her kan I se nogle pejlemærker for, hvordan vi arbejder med vores pædagogiske læringsmiljø, så det tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag og understøtter de to pædagogiske mål for temaet *Social udvikling*, i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Som pædagogiske medarbejdere skaber vi miljøer

- der er inspirerende, udfordrende og foranderlige samt præget af leg og demokratiske praksisser med nærværende, vidende og nysgerrige voksne
- hvor alle er aktive medspillere og udviklere af fællesskaber i empatisk samspil med andre børn og voksne - såvel i som uden for dagtilbuddet
- hvor børnenes egne perspektiver inddrages og mødes med anerkendelse og respekt, når forskelligheder indgår som værdifulde for fællesskabet

Børnene i vores dagtilbud skal opleve

- at blive mødt, respekteret og anerkendt, som dem de er i fællesskaber, hvor de kan udtrykke deres følelser og tanker og blive forstået
- at have gode venner og værdi i sig selv, når de deltager i fælles beslutninger og dannes i mødet med det, der er anderledes end dem selv
- at tage hensyn, eksperimentere, udforske, møde modstand og forskelligheder i trygge rammer sammen med gode kammerater og hjælpsomme voksne
- at være kendte i og trygge ved lokalmiljøet samt bekendt med forskellige kulturtilbud og muligheder i området

Efterhånden som vi arbejder med temaets mål i praksis, indsætter vi herunder Miniprojektbeskrivelser og Praksisfortællinger, der viser, hvordan arbejder med børnenes brede læring med særligt fokus på deres sociale udvikling.

Miniprojekt om: " Spisning i teams i storegruppen – efterår 2020"

Personalets udviklingsfokus

Vi er nysgerrige på om anderledes bordkonstellationer bedre kan understøtte social- og kommunikativ udvikling, mere specifikt i forbindelse med spisesituationer.

Miniprojektets fokus

Vi opdeler de to eksisterende bordgrupper i fire mindre "teams". Yderligere skifter vi fra at sende maden rundt blandt børnene, til en buffet-lignende opstilling hvor hver gruppe henter mad på skift.

Projektet har til hensigt at udvikle rutiner i forbindelse med spisning, samt at forbedre kommunikationen børnene imellem – Både ift. Det generelle støjniveau og understøttelse af social trivsel.

Projektdeltagere

Børn og personale på Rød stue (storegruppen med før-skolebørn).

Praksisfortællingen om: " Spisning i teams i storegruppen – efterår 2020".

Indledning – begyndelse

I forbindelse med introduktionen af vores madordning, har det ændrede fokus på spisesituationer, givet mulighed for et revideret syn på hvordan vi bedre kan understøtte børns udvikling i lige præcis disse kontekster. Hensigten er at mindre børnefællesskaber kan motivere til socialt- og kommunikativt udviklende samtaler børn og voksne imellem idet vi er fysisk tættere på hinanden og ikke skal forholde os til så mange igangværende dialoger. Se også miniprojekt om "[Sproglig udvikling i spisegruppe på Blå stue](#)", hvor vi bliver klogere på hvordan vi kan arbejde med fællesskabsfølelsen med børn der har sproglige udfordringer.

Hændelse– handlingsforløb

Af den grund har vi på rød stue opdelt børnegruppen i fire mindre teams og/eller legegrupper, hvor vi før sad ved to store borde. Grupperne er blevet sammensat af det pædagogiske personale på rød stue baseret på observationer fra hverdagen, og kan desuden løbende justeres hvis der opstår ændringer i børnefællesskabet.

Afslutning

Vi ser at børn i potentielt udsatte sociale positioner, har nemmere ved at danne relationer til de børn som er en del af deres team, og omvendt har resten af børnegruppen på samme tid mere overskud til at slippe i forvejen fastlåste legekostellationer. Den generelle dialog på rød stue har ændret sig både ift. støjniveauet og ligeledes indhold – Vi observerer at samtaler varer længere og omfatter flere forskellige aktører.

Analyse og fortolkning

Hvad er barneperspektivet i fortællingen?

Som barn oplever jeg at de voksne tager hensyn til mine eksisterende legerelationer, og placerer mig i en konstellation hvor der er børn som jeg har udvist interesse for tidligere, eller som kunne være gode potentielle legekammerater. Jeg oplever at være en del af et team, et mindre fællesskab som, på godt og ondt skal fungere i et begrænset tidsrum. Der er andre børn til at hjælpe mig hvis jeg spilder vand eller taler for højt, og omvendt kan jeg byde ind med mine egne kompetencer.

Der er struktur i min hverdag ift. spisning og jeg ved altid hvor jeg skal sidde. Jeg har skiftevis mulighed for både at spise med- og uden voksne ved mit bord, og derfor også tid alene med de andre børn i mit team.

Hvad er voksenperspektivet i fortællingen?

De nye rammer omkring spisning har gjort det nemmere at positionere sig efter hvad det enkelte barn kalder på, om det så er voksen støtte til at danne nye relationer, eller "alene tid" væk fra voksne øjne og ører. Yderligere har den skiftende positionering af de voksne på stuen betydet at vi har kunnet lave målrettet sprogarbejde og gøre brug af de sprogstrategier som giver mening for specifikke børn.

Sammenfatning

I overensstemmelse med Læringsblomsten giver vores reviderede praksis anledning til;

- At børnene opnår de kommunikative- og sociale erfaringer der skal til for at få en gruppe til at fungere.
- At børnene kan møde både modstand og forskelligheder som de normalt ikke selv ville opsøge i den frie leg.
- At børnene har bedre rammer for at kommunikere tanker og behov til andre.

- At børnene har mulighed for, på demokratisk vis, at konstruere deres egen kultur i deres teams.



Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Her kan I se nogle pejlemærker for, hvordan vi arbejder med vores pædagogiske læringsmiljø, så det tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag og understøtter de to pædagogiske mål for temaet *Kommunikation og sprog*, i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Som pædagogiske medarbejdere skaber vi miljøer

- hvor voksne anvender et nuanceret og nærværende sprog samt sikrer alles mulighed for at indgå i sproglige samspil og dialoger på tværs af alder, køn, modersmål og social baggrund
- hvor alle har adgang til såvel analoge som digitale bøger, spil og skriveredskaber, som kan anvendes med og uden voksnes hjælp
- hvor de fysiske rammer giver plads til samtaler af høj kvalitet i leg, rutiner og planlagte aktiviteter, og voksne sikrer alle lige deltagelsesmuligheder ved at gå bagved, ved siden af eller foran i samvær og aktiviteter

Børnene i vores dagtilbud skal opleve

- positive, nærværende voksne og kammerater, der justerer deres opmærksomhed i forhold til dem og kammeraterne, mens de øver sig i at spørge, lytte og tilbyde relevante svar til hinanden
- erfaringer med at sprogliggøre deres tanker og behov og at være inddraget i det sociale samvær, så de opbygger stærke relationer på tværs af alder, køn, modersmål og social baggrund
- at både kroppen, talen og skriftsproget er i brug, når vi udforsker vores ideer, relationer og fælles omverden

Efterhånden som vi arbejder med temaets mål i praksis, indsætter vi herunder Miniprojektbeskrivelser og Praksisfortællinger, der viser, hvordan arbejder med børnenes brede læring med særligt fokus på deres kommunikation og sprog.

Miniprojekt om: "Sproglig udvikling i spisegruppe på Blå stue" – december 2019.

Personalets udviklingsfokus

At få børn med sproglige udfordringer til at sige mere og deltage i det sociale samspil til frokost. Vi vil gå fra at have samlet børn med sproglige udfordringer sammen med en voksen, til at få børn med gode sproglige kompetencer sat som rolle modeller imellem dem. Vi vil se hvordan det kan bidrage til samspil børnene imellem og om der kommer mere sprog og en anden kultur.

Miniprojektets fokus

Sproglig udvikling især blandt børn der har indsatsen som vi arbejder med. Vi vil skabe nogle rutiner hvor det forventes at børnene selv er aktive hver især og siger noget for at få mad sendt hen til sig.

Vi ønsker en kultur og dannelse hvor børnene lytter og er opmærksomme på andet end at spise og at det kan give empatisk samspil i fællesskabet.

Mini projektet skal også lave en ramme der støtter børnenes personlige kompetencer og udvikler den ved at de er aktive deltagere i det sociale samspil.

Projektdeltagere

Vi laver mini projektet for hele blå stue. Vi sidder i tre spisegrupper med en voksen ved hvert bord.

Læringsblomstens temaer og mål – Børneperspektiver

Vi forventer at alle ytrer sig ved middagsbordet. At børnenes opmærksomhed på hinanden skærpes så de får erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer i det sociale fællesskab. Vi forventer børnene ikke hele tiden spørger "igennem" den voksne, at vi som voksne guider mere i stedet for at opfylde behov. Ex: "Jeg mangler rugbrød".

- At børnene ser hinanden hjælpe og selv får lyst til det samme.
- At de børn der er dygtige sprogligt, fortæller hvad de har på hjerte og at børn der har det svært sprogligt lytter og efterhånden får lyst til at bidrage udover at sende den mad de bliver bedt om af deres kammerater.
- At børnene oplever en sproglig tryghed. Vi håber at børnene lærer at være deltagende, selvom der er sproglige barrierer som for nogle gør dem tilbageholdende og generte.

- At børnene oplever den voksne som positiv nærværende, der justerer deres opmærksomhed i forhold til kammeraterne så det er trygt at øve sig i at spørge lytte, bidrage og svare.

Læringsblomstens pædagogiske grundlag, temaer og mål – Professionelt perspektiv

Vi forventer at der sker en sproglig opmærksomhed og udvikling for børnene ud fra der hvor de er i deres udvikling. Vi forventer der sker sproglig opmærksomhed på tværs af børnenes egne valg af kammerater. Børnene sidder på faste pladser. At lære noget om rollemodellernes betydning i den sproglige, sociale og personlige udvikling. Vi forventer at skabe dannelse og kultur ved middagsbordet så alle børnene trives og har en god omgangs tone.

Evaluering af Miniprojektet

Refleksion over praksis

Børnene blev efterhånden bedre og bedre til at være opmærksomme på hinanden. Det sker at jeg må minde om at de skal spørge efter maden, med det navn der er tættest på. Eller jeg bare signalerer med hånden ved hjertet at de skal "bede om". Men jeg bliver mere og mere overflødig i den proces. Jeg har lært at det er vigtigt at holde sig tilbage, og derved skabe en forventning om deltagelse fra børnene. Jeg guider meget mere i stedet for at opvarte børnene.

Jeg er fortsat bevidst om at udtale tydeligt/ gentage/udvide sætninger. Men min forståelse er, at det samtidigt er vigtigt at det sker i en atmosfære hvor ingen skal føle sig udstillet så de kan føle sig trygge i at øve/deltage. Derfor var det godt med et fælles papir med en kort sætning/tegning som alle børnene kunne/turde bruge.

Rutinen/voksendeltagelse er en god platform for trivsel og tryghed i børnenes udvikling. Vi kan sikre en god atmosfære med plads til deltagelse fra det enkelte barn. Vi kan bruge denne rutine til at understøtte social og personlig udvikling for den enkelte og fællesskabet. Derfor må vi konkludere:

- At det har stor betydning at der er rollemodeller.
- At det er godt som voksen at holde sig til bage i nogle sammenhænge og forvente deltagelse.
- At "små skridt" i rutiner skaber udvikling.

Sammenhæng mellem læringsmiljøet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse

- At nogle af de store er meget hjælpsomme og opmærksomme. Nogle gange skinner empati igennem på en rar måde.
- At andre gerne vil være deltagende, men skal vækkes og som jeg skal sikre bliver en del af fællesskabet ved bordet.
- At alle ved hvordan de skal spørge om ting. At alle kan sætte ord på det de ønsker men ikke altid med rigtig udtale.
- Jeg ser at der nu efter en tid kommer flere og flere fortællinger og at der nu og da etableres legeaftaler.
- At børnene begynder at huske hinanden på hvordan vi gør tingene når vi er ved bordet.

Opfølgning

Til stuemøder ca. hver 3. uge.

Videndeling

Til personalemøder. Ved aktuelle fremskridt til forældresamtaler.

Øvrige tanker og forståelser

Ved at stille skarpt på vores læringsmiljø, her i en spisesituation, bliver vi også nysgerrige på vores æstetiske læringsmiljø. Hvilken stemning ønsker vi, rundt om bordet? Hvordan kan vi indrette os på stuen, så der både er "ro for øjet" men også items der kan være sprogstimulerende, skabe nysgerrighed og give inspiration til børnenes lege? Hvordan er tiden, umiddelbart inden spisning? Er der konflikter i garderoben, eller kø på badeværelset til håndvask? Der er mange muligheder for små justeringer i praksis. Se også storegruppens miniprojekt: "[Spisning i teams i storegruppen](#)", hvor vi bliver klogere på hvordan de **sociale kompetencer** kan udvikles i mindre teams i spisegrupper.



Krop, sanser og bevægelse

"Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen".

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Her kan I se nogle pejlemærker for, hvordan vi arbejder med vores pædagogiske læringsmiljø, så det tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag og understøtter de to pædagogiske mål for temaet *Krop, sanser og bevægelse*, i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Som pædagogiske medarbejdere skaber vi miljøer

- med plads til kropslig udfoldelse og mangfoldighed, hvor børnenes behov og initiativer følges og kropslig sundhed understøttes

- hvor der udvises glæde ved bevægelse, og voksne muliggør kropslig udfoldelse ude som inde samt sikrer plads til både store armbevægelser og ro til fordybelse
- hvor alle sanser påskønnes og udfordres, så børnene får erfaringer med kropslige fornemmelser og følelser gennem leg, rutiner og aktiviteter

Børnene i vores dagtilbud skal opleve

- at mestre overgange mellem ro og bevægelse og nyde begge dele
- at tage initiativer til leg og eksperimenter med krop og sanser samt have tillid til og glæde ved bevægelse og sansede indtryk
- at kende til og forstå deres krops funktioner og behov samt reagere hensigtsmæssigt på sanseindtryk og kroppens signaler

Efterhånden som vi arbejder med temaets mål i praksis, indsætter vi herunder Miniprojektbeskrivelser og Praksisfortællinger, der viser, hvordan arbejder med børnenes brede læring med særligt fokus på deres kroppe, sanser og bevægelse.

Miniprojekt om: "Brug af salen" december 2019

Personalets udviklingsfokus

Dette miniprojekt er udsprunget af et tidligere, hvor vi etablerede et fast "stille-rum" på stuen, for at give alle børn en mulighed for at finde ro og fordybelse i hverdagen. Vi erfarede at det er vigtigt at tilbyde motorisk udfoldelse et andet sted, for at gennemføre stillerummet. Derudover blev vi nysgerrige på hvordan vi kan inddrage salen, i hverdagen – så alle børn tilbydes motoriske lege og vi sikrer at alle er godt med udviklingsmæssigt? Det førte os videre til en analyse over, hvordan vi førhen har brugt salen – og **hvordan vi så ændrer en kultur, i måden salen bliver brugt på..** Vi oplevede at der var en kultur hvor børnene smider sig rundt i legeredskaberne, slås om hvem der skal have hvad, og har svært ved at dele, eller sætte lege i gang selv.

Derudover er vi nysgerrige på, hvordan vi inddrager børnenes initiativer i den nye brug af salen?

Miniprojektets fokus

Vil vi inddrage salen fast til motoriske lege i hverdagen. Hvordan ændrer vi kultur og vaner så alle kan være med og få udbytte af salen? Fælleskab gennem fælles lege – mestre sammen, og øve sig.

Den voksne går foran og viser/sætter i gang – børnene inspireres til selv at lave baner, afprøve lege.

Den voksne er nysgerrig på hvilke initiativer børnene tager selv.

Projektdeltagere

Gul stue – en fast voksen, står for motoriske lege for gul stues børn. Børnene er med i mindre grupper, sammensat ud fra bl.a. observationer af relationer og der hvor vi ser nogen har behov for at øve sig med andre ligesindede (ex. de lidt stille børn). Stuens øvrige personale bakker op, ved bl.a. at se hvad børnene er optaget af ex. på legepladsen, og hvilke udfordringer der evt. kan ses i gruppen. Personalet observerer om alle børn er med ex. i balanceleg.

Læringsblomstens temaer og mål – Børneperspektiver

Vi forventer at opleve:

- Børnene bliver stimuleret motorisk, og får "afløb" for en masse kropslig uro.

- Børnene får fælles oplevelser, og lærer hinandens grænser at kende.
- Det kan øge trivsel i hele børnegruppen, også på andre tidspunkter.

Læringsblomstens pædagogiske grundlag, temaer og mål – Professionelt perspektiv

Vi har arbejdet direkte ud fra Læringsstjernens omkring ”Krop, Sanser og Bevægelse” med udgangspunkt i:

- Hvor der udvises glæde ved bevægelse, og voksne muliggør kropslig udfoldelse ude som inde samt sikrer plads til både store armbevægelser og ro til fordybelse.

Evaluering af Miniprojektet

Refleksion over praksis

Børnene har vist stor glæde og motivation ved at deltage i salen, da det er meget populært at lege i salen. Det har været godt at afslutte hver gruppe med fordybelse til stille musik, børnene fandt ro og gik stille ind på stuen for at spise. De voksne på stuen oplevede at:

- Jeg er blevet bedre til at lade børnene lege vildere, bygge højere baner – via min erfaring i løbet af december, hvor vi så børnene blive mere kropsbevidste. Ex. sagde et barn: vi bygger ikke helt henne ved væggen, for så slår vi os hvis vi falder ned.
- Fast struktur i aktiviteten giver forudsigelighed, og børnene får mere ud af aktiviteten – bl.a. ved at de forstår rytmen, også når det er slut. Vigtigt med små grupper, særligt ift. afslapning til sidst.
- Vi kunne inddrage børnenes initiativer undervejs, ex. forskellige måder man kan gå gennem en bane, og hvordan man kan udvide banen.

Sammenhæng mellem læringsmiljøet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse

Alle børn tilbydes deltagelsesmulighed. Personalet laver grupperne, så der tages hensyn til børn i udsatte positioner – både i den aktive gruppe i salen, og i den gruppe der er på stuen. Efter hver sal-aktivitet snakkede vi om hvad vi hver især havde set. Ud fra de iagttagelser, i et 2 måneders forløb oplevede vi:

- Vi ser dem bygge baner selv, på eget initiativ.
- Børnene har været optaget af aktiviteterne, og glæder sig til at komme ind i salen.
- Børnene valgte forskellige dyrs bevægelser, for at komme rundt i salen. Børnene har efterfølgende selv bygget egne baner rundt – uden voksen indblanding.
- Der blev etableret en kultur, hvor børnene selv kunne tage initiativ til hvad de ville lege i salen, eller blive inspireret af den voksnes ideer og aktiviteter.
- Tiden i salen blev værdsat mere, og børnene fordybede sig mere i at bygge og lege, og mindre i hvem der ”havde magten” i salen.

Opfølgning

Da vi havde fået en god rytme med at bruge salen, evaluerede vi på hvordan vi kunne inddrage børnenes initiativer, endnu mere? Det førte frem til at vi i januar og lidt af februar præsenterede flere nye lege og dermed gav mulighed for at børnene kunne vælge selv. Vi ser hvad børnene er optaget af, og lader dem gå foran (ex. ved selv at gå i gang med baner eller spørge dem hvilken leg de syntes er sjove). Vi havde desuden lidt inspiration med fra en motorikjulekalender i december, og oplevede at børnene var meget motiverede og interesserede. Tanken var at fortsætte rammen omkring legene og aktiviteterne udendørs, når vejret blev til det.

Videndeling

Vi har delt vores erfaringer fast på stuemøde (hver 3. uge), og justeret undervejs. De gode historier er delt med personalet på P.møder.

Øvrige tanker og forståelser

Vi oplevede at det gav mere "luft" på stuen, når en voksen gik fra med en fast lille gruppe børn. Derfor blev der plads til, at endnu en voksen kunne sætte gang i en aktivitet, eller være nærværende i at støtte op om børnenes leg og fælleskaber.

Vi er desuden blevet nysgerrige på hvordan vi indsamler dokumentation og iagttagelser, til brug for evaluering – så det ikke kun er løse snakke og lapper, men mere systematisk. Vi afprøvede at tage fotos og medbringe til stuemøder for at snakke om det vi så. Det vil vi gerne blive endnu bedre til.



Natur, udeliv og science

"Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Her kan I se nogle pejlemærker for, hvordan vi arbejder med vores pædagogiske læringsmiljø, så det tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag og understøtter de to pædagogiske mål for temaet *Natur, udeliv og science*, i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Som pædagogiske medarbejdere skaber vi miljøer

- der understøtter spontan glæde ved naturen, og hvor bæredygtige praksisser udfoldes

- hvor børnenes lyst til at udforske naturfænomener og lege med tal, former og mængdeopfattelser anerkendes og mødes relevant.
- hvor børnene får erfaringer med at genkende, undres og udtrykke sig om årsag, virkning og andre forklaringer på sammenhæng, mens voksne etablerer en bro mellem konkrete oplevelser og naturvidenskabens forståelser og begreber

Børnene i vores dagtilbud skal opleve

- glæde ved og forbundenhed med naturen samt kendskab til naturvidenskabeligt og matematisk funderede begreber og forklaringsmodeller.
- erfaringer med at observere og undersøge naturfænomener i den nære og større omverden
- begyndende forståelse for betydningen af bæredygtig udvikling samt mine muligheder for selv at bidrage

Efterhånden som vi arbejder med temaets mål i praksis, indsætter vi herunder Miniprojektbeskrivelser og Praksisfortællinger, der viser, hvordan arbejder med børnenes brede læring med særligt fokus på natur, udeliv og science.



Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Her kan I se nogle pejlemærker for, hvordan vi arbejder med vores pædagogiske læringsmiljø, så det tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag og understøtter de to pædagogiske mål for temaet *Kultur, æstetik og fælleskab*, i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Som pædagogiske medarbejdere skaber vi miljøer

- hvor alle får oplevelser og erfaringer med egne og andres kulturelle normer, traditioner og værdier både som aktive deltagere og tilskuere
- hvor de fysiske rammer og et varieret udbud af materialer og medier inspirerer til at være undersøgende og skabende på tværs af alder, køn samt social og etnisk baggrund
- hvor voksne gennem samskabende praksisser understøtter engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed i forhold til æstetiske ind- og udtryksformer

Børnene i vores dagtilbud skal opleve

- at få aktiveret sanser og følelser i samvær med kammerater og voksne - såvel i som uden for dagtilbuddet
- scene- og billedkunst, film, musik og litteratur samt mulighed for at deltage både som tilskuer og udøver
- adgang og kendskab til forskellige materialer og medier samt mulighed for at udfolde mig skabende og undersøgende med og uden voksne

Efterhånden som vi arbejder med temaets mål i praksis, indsætter vi herunder Miniprojektbeskrivelser og Praksisfortællinger, der viser, hvordan arbejder med børnenes brede læring med særligt fokus på kultur, æstetik og dannelse.



Evalueringskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvordan skaber vi en evalueringskultur?

Her beskriver vi, hvordan vi arbejder med den løbende pædagogiske læreplanlægning, samt hvordan forældre og bestyrelse inddrages i evaluering og opfølgning. Formålet med den løbende planlægning og evaluering er, at etablere og regulere vores pædagogiske læringsmiljøer, så børnene trives, lærer, udvikler sig og dannes optimalt. Vi præsenterer her nogle af de metoder og værktøjer vi anvender til dokumentation, refleksion og evaluering af de pædagogiske læringsmiljøer - i relation til vores vurdering af børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan?

Materialet fra de løbende evalueringer, som er beskrevet i forrige afsnit, anvendes som dokumentation for evaluering af det samlede arbejde med den pædagogiske læreplanlægning, der ifølge dagtilbudsloven skal foretages mindst hvert andet år. Formålet med samlede evaluering er, at afgøre og redegøre for, i hvilket omfang vi har levet op til det fælles pædagogiske grundlag og de tolv fælles mål under de seks læreplanstemaer.

Der udarbejdes et fælles evalueringsdesign for alle dagtilbud i Faaborg-Midtfyn Kommune, som offentliggøres på kommunens hjemmeside FMK.dk